

Ülkemiz ve bir derginin bilimsel düzeyi

Scientific level of a journal and our country

Geçen günlerde Türkiye'nin en önemli, bilimce etkin ve sorumlu kurumundan bildirilen, ciddi bir haberi değerlendirdim. Özellikle, bir ülke hangi çalışmaları ile bilimsel puan toplayabilir? Yurt içinde yapılan çalışmalarla mı? Yoksa yurt dışındaki yerleşik ya da görevlendirilen; Türk kökenli mi ya da pasaportlu mu? Bu çalışmalar hakkında yayın organlarından öğrendiğimiz bilgileri mi temel almalıyız? Yoksa, o çalışmaların yayınlandığı dergiler mi incelenmeli? Haber ya da magazin yayın kaynaklı medyaya bakarsak; ülkemizin, yurttaşlarımızın ya da soydaşlarımızın bir kaçının Nobel Tıp-Fizyoloji ödülünü almaları gerekir. Buna karşılık medya yayınlarının basit bir değerlendirmesini yaptığımızda; hedefin, okuyucunun ilgisini çekecek bilgilerin ağırlıkta olduğunu görürüz. Başlık: Bilmem hangi kansere çare bulundu!!! Ya da; bilmem ne otu tansiyonu önüyor gibi. Bilimsel dergiden araştırmanın aslını okuduğum zaman da; farelerde yapılan, insan da görülmeyen bir patolojiye biraz etkinliği .... Bir sonuç ortaya çıkıyor. Zakkum hikayesinin ardından kopan kıyametler gibi.

Yurdumuzda pek çok emekçi-işçi-çalışan aldığı ücret kadar çalışmayı hak görür. Doğru mu? Ama aynı işçi yurtdışına gittiğinde iki yön tutar; 1-Disiplin, ciddiyet, dürüstlük ve geleneklere uyararak o ülkenin en verimli çalışanı olur, 2- Ya da işsizlik maaşına razı olup, sigarasını TV karşısında tütürerek ömrünü tamamlamaya çalışır. Sonuç: At binicisine göre kişner. Sözü nereye getireceğim; Bazen "Oxford da olsa adam olmuyor". TÜBİTAK yetkilisi-"bilimsel yayınlara verilen ödülle büyük artış" olduğunu yazmış. O miktar ödülü bilimsel araştırma için harcadığı emeğin onda biri ile de kişi kazanabiliyorsa "bir maaş" ödül fazla bir anlam ifade etmez. Araştırmacıyı daha lisans öncesinde seçmek, lisans sırasında yöreklendirmek, araştırma öncesinde de ahlak etiği öğretmek gerekir. Balık taaa baştan kokmadan. Ne var ki; Etik kurul kararı istediğimiz, prospektif- invazif bir çalışma için araştırmacı "başka dergiler istemiyor ama" cevabı verebiliyor. Bu dergilerin yurtdışı ve Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nden birazcık yüksek IF'li olduğunu da ekliyor.

Anadolu Kardiyoloji Dergisi bir Don Kişot değil, ama hasbelkader (bize söylenenlere göre) onurlu bir dergi; yüklendiği misyonun ötesine geçen, yeni misyonlar edinen, zaman zaman üto-

pik heyecanlara kapılıp aşama yapabilen bir yapıya sahip. Yayın sıralamasında; bilim adamlarımızın araştırmalarının **nicel** olarak 10 yılda sıralamada 26. 'ıktan 18.'liğe yükselme başarısını göstermesi "gelişmişliğin temel göstergesi" ise, atf alma açısından 27. sırada yer alması ne anlama gelir? Ürün (üretilen bilgi) uluslar arası kullanılmadıkça bir hiçtir. Araştırma atf alıp, kullanıldığı kadar değerlidir. Keçi boynuzu üretmemeliyiz.

Bilimi ve sorgulamayı ön plana çıkarmadıkça ve "gölgeden" çıkmadıkça yukarıdaki "makas" kapanamaz.

Yukarıdaki bilgiler ışığında bir de Editörümüz Prof. Dr. Gulmira Kudaiberdieva'nın yolladığı e-postayı okudum: Nature 2013;496:398. Bu yazı özetle "Ben yaptım oldu" şeklindeki bir araştırma sonuçlarının sınanmasında "Ben yaptım ama olmuyor" ile biten mektubun çok önemli olduğunu bana düşündürdü. Tekrarlanabilirlik bir araştırmacının en önemli değer ölçütü, diğeri orijinalliyi. Yazı-"Sen şu çalışmanın bütün kayıtlarını, tüm defterlerini (bilgisayara rağmen), resimleri, çalışan kadroyu bana hele bir yolla bakalım- diyor. Neden?

Yukarıdaki sorunun cevabını-" Doğruluğun önemli bir erdem olduğu" varsayımından hareket eden Journal of Anesthesia'nın editörünün 2013;27:322'de yazdığı "Retraction Note"undan öğreniyoruz. Araştırmacı Y. F'nin 2000 yılından itibaren yaptığı tüm araştırmalar inceleniyor, peşi bırakılmıyor ve 1994 yılından itibaren yayınlandığı yazıların bu dergiden "uyduruk" olduğu için "retraction" ına karar veriliyor.

Anadolu Kardiyoloji Dergisi böyle bir yayının etiği ihlalini bir yıl araştırıp dosyayı araştırmacının Rektörlüğüne, Dekanlığına ve ana bilim dalına "konuyu inceleyin" başlığı ile yolladıktan sonra? Beş yıl geçti. Hala cevap yok. Anadolu Kardiyoloji Dergisi de ciddiyetinden vaz mı geçti? Haşa. Devlere karşı devam. Anadolu Kardiyoloji Dergisi bu vizyonu ile yakında yeni başarılarla imza atmaya devam edecek.

Bilgin Timuralp
Baş Editör
Eskişehir, Türkiye

